

[Boligministeren.]

mindre mester ikke kan producere i sund konkurrence. Det ærede medlem ved, at jeg indtil trivialitet har givet udtryk for, at jeg ikke accepterer den placering, om et byggeri er traditionelt eller utraditionelt, men derimod om det er rationelt eller urationelt, og her er der ingen der kan påstå at håndværksmestre ikke kan være med. Det ved det ærede medlem; det har jeg sagt så ofte; det er der ikke noget nyt i. Nej, for hvem der end var i den situation, som jeg er i, måtte udgangspunktet for frivelsen være det samme. Spørgsmålet er: hvad har vi mulighed for at investere i det samlede byggeri, og hvor stor andel kan vi give boligbyggeriet?

Jeg vil gerne nævne et eksempel, som viser det problem, vi står over for. Vi har her i hovedstadsområdet fastlagt en støtteramme, altså for hele hovedstadsområdet — for ikke at sige det meste af Sjælland — på 3.600 boliger. Her er vi nødt til at tage hensyn til, hvad andet byggeri der kan blive tale om. Vi kender det offentlige byggeris mest påtrængende opgaver. Alle projekter for offentligt byggeri bliver vendt og drejet adskillige gange, før de slipper igennem nåleøjet. Her har vi altså denne ramme på 3.600 boliger i støttet byggeri, og dem er vi bundet til at udføre, for vi er forpligtet af den aftale, der er indgået med boligselskaberne. Jeg gør opmærksom på, at den 30. marts 1960 blev der udarbejdet det såkaldte montagecirkulære, som havde det sigte at skulle animere bygherrer — uden at der var nævnt boligselskaber — animere bygherrer til at gå ind i industrielt fremstillet produktion af boligbyggeri. Der blev udarbejdet projekter, og en forudsætning for, at disse projekter kan gennemføres, er, at de går i gang som en stor produktionsmæssig enhed over kommunegrænserne, uanset hvem der er bygherrer. Der må være et teknisk samarbejde, og det samarbejde må afspejle sig i et projekt for industrielt fremstillet produktion. Det er et eksempel på kapacitetsudvidelse, og jeg kan nævne et af de projekter, der går ind i den ramme, vi har i hovedstadsområdet; det er den såkaldte Ballerupplan. Her begyndte man udgravningen til kælder på en af blokkene i maj måned. Man påbegyndte støbningen

den 5. juni og montagearbejdet den 1. september, og nu er man ved at gøre klar til indflytning den 1. februar. Det vil sige, at den samlede byggetid fra grundudgravning til indflytning i første blok var 8 måneder. På de efterfølgende blokke regner man med en stadig kortere byggetid, og totalt set vil det næppe komme til at dreje sig om mere end 5-6 måneders byggetid, når vi er færdige med i alt 1.600 lejligheder. Disse byggetider skal sammenlignes med, hvad vi kender andre steder fra.

Jeg vil gerne fremhæve, at til grund for dette byggeprogram ligger aftaler, som blev indgået så langt tilbage som 1960-61 og indpasset i det kommende års byggeprogram. Det samme er tilfældet for andre projekter, der ligger inden for hovedstadsområdet; alt byggeriet er i realiteten beslægtet efter denne montageplan. Den skulle vi altså vælte og sige, at de aftaler, der er indgået for år tilbage med firmaer, der leverer montage-dele, kan ikke gennemføres, for der skal gøres plads for 200 parcelhuse mere. Men det lader sig ikke gøre, ærede medlem. Der var ikke noget, jeg hellere ville end at være i den situation at kunne sige til samtlige håndværksmestre, der kommer: naturligvis skal I bygge. Men her ligger altså problemer, som, fordi de skal ses i forbindelse også med den samlede investeringsplan, ikke lader sig løse.

I fortsættelse af dette gav endelig det ærede medlem hr. Finn Poulsen udtryk for, at han heller ikke i den øjeblikkelige situation ville gå ind for en udvidet byggeramme. Men hvordan så med det særlige ønske om at sørge for byggeopgaver også til håndværksmestre, når man ikke har mulighed for at udvide det samlede byggeprogram? Det ærede medlem har jo nærmest anvist en udvej, som jeg ganske vist har hørt tidligere, nemlig at finde frem til foranstaltninger over for den eksisterende boligmasse, så vi overhovedet ikke behøver at bygge det, vi bygger, altså heller ikke noget til de små håndværksmestre.

Det ærede medlem spurgte igen om lejevlovgivningen. Det ærede medlem har hidtil sagt husleje forhøjelse; nu blev det til huslejeudligning, ikke én, men flere gange. Jeg ved ikke, om det betyder andet, end hvad det ærede medlem tidligere har givet